

Dr. Tatjanos Nedveckaitės gyvenimo ir mokslinės veiklos aprašymas

Tatjana Nedveckaitė – Vilniaus J. Tallat-Kelpšos muzikos mokyklos (1954 m.) ir Vilniaus universiteto (1958 m.) absolventė. Dirbo J. Tallat-Kelpšos muzikos mokykloje (1956–1958 m.), Vilniaus universiteto akademinio choro akompaniatorė (1954–1964 m.).

Fizikos institute (po reorganizacijos – Fizinių ir technologijos mokslų centras) dirbo moksline ir vyresniąja moksline bendradarbe 1958–2013 m. Pagrindinė mokslinės veiklos sritis – radionuklidų sklaidos gamtinėje aplinkoje tyrimai ir matematinis modeliavimas, žmonių ir gyvosios gamtos apšvitos jonizuojančiąja spinduliuote vertinimas ir radiacinė sauga Lietuvoje. Siekdama detaliai išnagrinėti sausumos ir gėlavandenės ekosistemų gyvosios gamtos apšvitą ir jos radiacinius efektus Ignalinos AE aplinkoje, T. Nedveckaitė 2014–2020 m. dirbo Gamtos tyrimų centre neetatine mokslo darbuotoja.

Dirbdama intensyvų mokslinį darbą, T. Nedveckaitė turėjo ir svarbių visuomeninių pareigų: buvo Lietuvos radiacinės saugos draugijos (LRSD) pirmininkė 2004–2008 m., nuo 1995 m. rugsėjo yra Niujorko mokslų akademijos aktyvi narė.

Didelės mokslinės ir praktinės vertės yra jos su bendradarbiais Fizikos institute atlikti Lietuvos teritorijos taršos radioaktyviais jodo izotopais, visų pirma I-131, tyrimai po Černobylio AE avarijos, talkinant Krašto apsaugos ministerijos Civilinės saugos departamentui. Atlikti žmonių apšvitos jonizuojančiąja spinduliuote vertinimai radiacinės saugos požiūriu apibendrinti leidinyje:

Wahlstrom B., Nedveckaitė T., Skaržinskienė V. (2001). Ar pavojinga radiacija? Krašto apsaugos ministerija. 132 p. Tiražas 5000 egz. ISBN 9986-738-28-8.

T. Nedveckaitė aktyviai dalyvavo Tarptautinės atominės energetikos agentūros (TATENA arba IAEA) organizuotuose ir Lietuvos mokslo ir studijų fondo paremtuose gyvosios gamtos apšvitos jonizuojančiaja spinduliuote vertinimo tarptautiniuose BIOMASS ir EMRAS moksliniuose projektuose. Rezultatai pateikti **IAEA-TECDOC** leidinyje:

IAEA-TECDOC-1678. Environmental Modelling for Radiation Safety (EMRAS) – A Summary Report of the Results of the EMRAS Programme INTERNATIONAL ATOMIC ENERGY AGENCY, VIENNA. ISBN 978-92-0-129810-2.

Taip pat ji yra radiacinei saugai užtikrinti, taip pat įvykus avarijai atominėje elektrinėje skirtų leidinių, kurie naudojami ir kaip mokymo priemonė, autorė ir bendraautorė:

Nedveckaitė T. (1995). Radiacinė apsauga Lietuvoje: Ką reikėtų žinoti įvykus avarijai atominėje elektrinėje? 1995–1 leidimas, 1998–2 leidimas. Vilnius. Mokslo ir enciklopedijų leidykla. 79 p., tiražas 1000 egz. ISBN 5-420-01361-4.

Nedveckaitė T. (2004). Radiacinė sauga Lietuvoje. Kriventa, 256 p., tiražas 650 egz., ISBN 9955-526-16-5. Knyga cituojama Jungtinių Tautų mokslinio komiteto leidinyje UNSCEAR-2008 (United Nations Report to the General Assembly – 2008).

Nedveckaitė T., Marčiulionienė D., Mažeika J., Paškauskas R. (2011). Radiological and environmental effects in Ignalina Nuclear Power Plant cooling pond – Lake Druksiai: from plant put in operation to shut down period of time. Nuclear Power - Operation, Safety and Environment. Nuclear Power/book 3, Publisher In Tech., ed. P. Tsvetkov, p. 261–286. Tiražas 3000 egz. ISBN 978-953-307-507-5.

Vykdytų mokslinių darbų rezultatas – T. Nedveckaitės paskelbti 135 straipsniai lietuvių ir anglų kalbomis. Detalų šių straipsnių aprašą galima rasti internete dviem nurodytais adresais: **IAEA T.Nedveckaite** ir **T. Nedveckaite ReseachGate**. ResearchGate informacinės sistemos tyrimų duomenimis iki 2024 m. kovo mėn. (taip pat Valstybiniam mokslo ir studijų fondui parėmus) T. Nedveckaitės publikacijos anglų k. buvo **cituojamos 661 kartą ir skaitytos 38635 kartus**.

Toliau sėkmingai šioje žmonių ir gyvosios gamtos radiacinės saugos srityje Vilniaus universitete, Radiacinės saugos centre ir kitose įstaigose darbuojasi trys T. Nedveckaitės parengti ir daktaro disertacijas apsigynę mokslų daktarai.